

Hvordan lugter Danmark år 2021? Hvordan lugtede DDR før murens fald?: Nu kan du dufte af mug, varemangel og undertrykkelse

Nogles nostalgiske længsel tilbage til tiden som østtyskere – eller i hvert fald til noget af datidens løsøre – inspirerede to amerikanske kunstnere til at prøve at vække fortiden til live. Med duft. Så nu kan man købe duften af DDR.

Foto: Regina Mamou + Lara Salmon

I en lille gennemsigtig sprayflaske står duften af DDR, som kunstnerne møjsommeligt har bikset sammen af ingredienser hentet i det østlige Tyskland.

KUNST 3. MAJ 2021 KL. 14.47

NILS THORSEN
Journalist

Hvordan lugter Danmark år 2021? Det er svært at sige. For nutiden er overalt og forekommer os måske derfor anderledes vidtstrakt, forgrenet og nuanceret end det, vi husker af fortiden. Danmark i 1950'erne kan man måske godt forestille sig som en lidt stram lugt af småborgerlig nidkærhed. Og så er der Østtyskland før murens fald i 1989. Med al dets gråbrune charme. Med overvågning og køkultur, varemangel og hele den gennemført regelrette uretfærdighed.

Og hvordan lugter så det?

Svaret satte de to amerikanske kunstnere Regina Mamou og Lara Salmon – tilsammen kunstnergruppen 'Research for the Bermuda Triangle' – sig for at komme med et bud på. Og deres bud indgår nu som en parfume i deres kunstværk 'Common Fantasy/Gemeinsame Fantasie' på Wende Museum of the Cold War i Culver City i Californien, skriver kunsttidsskriftet Hyperallergic.

Kunstværket består af et lille vagthus i museets have. Et skur, som i rillet træ og med nogle store glasruder i al sin tarvelige autoritet ligner et ægte vagthus fra det hedengangne DDR. Men inde i skuret i en boks brænder tampen endnu mere. For dér står i en lille, gennemsigtig sprayflaske duften af DDR, som kunstnerne møjsommeligt har stukket sammen af ingredienser hentet i det østlige Tyskland.

Den fælles fantasi i værkets titel er angiveligt en henvisning til den forestilling, kunstnerne mener, at fortiden optræder som i nogle tidligere østtyskeres erindring. Af nogle kaldet 'ostalgi'. Eller fordansket: 'østalgi'. En længsel, de også er stødt på i deres egne familier og omgangskreds.

Nogle savner de goder, de havde under kommunismen – som garanteret bolig, arbejde og børnepasning. Andre savner bare dele af tidens inventar, som gled ud af deres liv med murens fald – som Karo cigaretter og hindbærslik.

I forsøget på at forvandle følelsen *ostalgi* til et kunstværk, rejste den ene af de to kunstnere, Lara Salmon, til Berlin, hvor hun skaffede loftkakler og tæpperester fra gamle østtyske bygninger, fordi det hed sig, at DDRs officielle bygninger var gennemtrængt af en ubehagelig, sur lugt.

I butikker med gammelt militærtøj fandt Lara Salmon uniformer fra ungdomsbevægelsen 'Freie Deutsche Jugend', og hun købte så i øvrigt ind af

cigaretter, avisudklip og andet DDR-memorabilia såsom småkager og hindbærslik.

Lugten af væsken i flasken er, rapporterer Hyperallergic, »noget muggen, sød og røget«. Først mærker man noter af tobak, siden følger en efterklang af hindbærslik, som »skærer igennem musk«, hvilket i følge Hyperallergic's udsendte »personificerer følelsen af bittersød«.

Men man kan også selv lugte efter. Ved at registrere sig på kunstnerparrets hjemmeside - www.researchbermudatriangle.xyz - kan man få duften sendt. De to kunstnere regner dog først med at sende duftprøver ud i løbet af sommeren. Og måske er er ventetiden ligefrem en del af kunstværket. Den var i hvert fald også fast inventar i DDR, hvor familier kunne vente op til 10 år på bare at få lov til at købe en lille spartansk udstyret Trabant med to cylindre og 30 hestekræfter.